

«Хэжэнгэ нютагай мүнөө үеын ирагуу найрагшад»

**Согсолборилон зохёогшод: Д.Д.Доржиева,
Бато Базаронай нэрэмжэтэ
литературна нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэ
Б.А. Дамбаева,
Хэжэнгын хүүгэдэй урлалай түбэй
нэмэлтэ нуралсалай багша**

Б. Базароной нэрэмжэтэ литературна нэгэдэл

Уран зохёолдо шуналтай, юумэ зохёохо, най руулха абьяастай зоние нэгэдхэнэн литературна нэгэдэл 20-дохи зуун жэлэй хахадаар “Хэжэнгын колхозник” сониной дэргэдэ эмхидхэгдэнэн бай даг. Бурядай мэдээжэ уран зохёолшо, сэрэгшэ, багша Бата Базарович Базарон тус нэгэдэлые эмхидхэнэн.

Энэ нэгэдэлдэ нютагай эдэбхитэй сурбалжалагшад, һургуулийн үхибүүд, уран зохёол бэшэхэ дуратай зон ай магай нгаа “Хэжэнгын колхозник” сониной хуудаһан дээрэ зохёолнуудаа толилуулдаг бай гаа. «Хэжэнгын колхозник» гэжэ ай магай газетын дэргэдэ уран зохёолой нэгэдэл эршэтэй гээр хүдэлдэг бай һан. Эндэ Цырен-Даша Рыгзенов, Шираб Бадмаев, Цырен-Даша Базарсадуев, Чингис Батомункуев гэжэ аха нүхэднай нэгүүдээ хэблүүлдэг һэн.

Хэжэнгын дунда һургуулийн «Зүрхэнэй дуунууд» гэжэ бүлгэмэй хид бултадаа «Хэжэнгын колхозник» гэжэ газетын уран зохёолой нэгэдэлэй нэгэ һалбаринь боложо, бэшэһэн зохёолнуудаа сугтаа зүбшэн хэлсэдэг болоо. Һүүлдэнь Георгий Дашабылов, Чингис Гуруев, Цыдып Цырендоржиев энэ нэгэдэлдэ ябадаг болоо һэн. Тэрэл үеын гэшүүд соһоо Буряад орондоо мэдээжэ уран зохёолшод, сурбалжагшад олоороо урган гараа. Энэ уран зохёолой нэгэдэлые элитэ поэт Бата Базарон, һургуулида буряад хэлэнэй багша Надмит Намсараев хоёр хүтэлбэрилдэг һэн.

Удаань “Хэжэнгын гол” сониной редактор ябаһан Бальжинимаев Бадма Батомункуевич, саашадаа редактор Аюшеева Вера Нимаевна халан абажа, Дугаров Бато-Цырен Цымпилович гэгшэд энэ нэгэдэлэй ажаябуулгада нилээд ехэ нүлөө үзүүлһэн бай на.

1995 онноо тус нэгэдэлье Хэжэнгын дунда
хургуулийн буряад хэлэ бэшэгэй ба уран зохёолой
багша Доржиева Дашама Дугаровна хүтэлбэрилнэ.
Нэгэдэлэй гэшүүд эдэбхитэй сугларжа, зохёолоо
уншадаг, зүбшэн хэлсэдэг, уран зохёол бэшэлгэдэ
дуратай хүүгэдтэй хамта үдэшэнүүдые,
конкурснуудые, викторина-наадануудые, номой
толлолго үнгэргэдэг болоһон. Нэгэдэлэй гэшүүдэй
“Оюун бэлиг” гэхэн хамтын согсолбори 2006 ондо Д.
Доржиева согсолон хэблүүлэн бай на.

Һүүлэй арбаад гаран жэлэй туршада нэгэдэлэй
гэшүүд: Дансаран Доржогутабай н, Владислав
Тугдэмэй н, Дамдинсүрэн Доржогутаповай, Дашама
Доржиевагай, Владимир Чимитовай, Баярма
Борохитовагай болон бусадай номууд хэблэгдээ.

Бүгэдэ буряадай “Алтаргана” нааданда илагшад, шангай нуури эзэлэгшэд Серафима Балданова, Баярма Борохитова, Бадма Бальжинимаев, Мэдэгма Табитуева, Дашама Доржиева, Соёлма Тарнуева.

“Буряад ороной эрхим хүнүүд” гэнэн сурбалжагшадай конкурсда илагшад Батоцырен Дугаров, Серафима Балданова, Соёлма Тарнуева болон бусад болоно.

Д.Д.Дугарова,
Бато Базароной нэрэмжэтэ
литературна нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэ

Б.Базароной нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй зохёохы уран бэлигтэнэй хамтын согсолбори - «Оюун бэлиг» ном 2006 ондо хэблэгдээ.

Аюржанаев Агу Базаржапович 1959 ондо Хэжэнгэ нютагта түрэнэн. Хэжэнгын дунда нургуули дүүргэнэн. Дээдэ мэргэжэлтэй. Хэжэнгын дунда нургуулиин дэргэдэхи авто – жолоошодые бэлэдхэдэг таһагта багшална. Хэжэнгын аймагай депутадуудай Соведа депутат ябаһан. Буряад барилдаагаар аймагай абарга, номо нуршаар республикын хэмжээндэ нэгэтэ бэшэ эрхимлэгшэ.

Шүлэг ба дуунай үгэнүүдые бэшэдэг. “Хүхэ Добо” гэжэ дуунай автор.

Аюржанаева Дулмажап Базаржаповна 1957 ондо Хэжэнгэ нютагта түрэхэн. 1973 ондо Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Хэжэнгын дунда хургуули, 1979 ондо Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ Бурядад гүрэнэй багшанарай дээдэ хургуули дүүргээ. Хэжэнгын интернат-хургуулида ород – буряад хэлэ ба литературынын багшаар, «Хэжэнгэ» газетын корреспондентээр хүдэлөө.

Дулмажап Аюржанаева нютагайнгаа түүхэ домогууды суглуулдаг, буддын шажанай сургаал, домог найруулан бэшэдэг.

Хэжэнгын аймагай Б.Базаронай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй «Оюун бэлиг» гэжэ ном соо шүлэгүүдынь оронхой.

Россиин Сурбалжагшадад холбооной гэшүүн.

Балданова Серафима Николаевна 1984 ондо Хэжэнгэ нууринда түрэхэн. Хэжэнгын 2-дохи дунда нургуули дүүргэхэнэй удаа Буряадай гүрэнэй дээдэ нургуулиин Үндэхэтэнэй гуманитарна институт дүүргээ. Мүнөө Эрхүү можын Усть –Орда тойрогой Оһын аймагай Үбэсэ нютагта ажаһуудаг. Уран бүтээлэй байшанай «Сэдьхэл» дугыланай хүтэлбэрилэгшэ.

Дунда нургуулида мурараха үедөө Доржиева Дашама Дугаровна багшын хүтэлбэри доро түрүүшын туршалгануудые бэшэжэ үзэсэн. 2018 оной Уласхоорондын «Алтаргана» наадамда «Ирагуу найруулга» номинацида түрүү мурари эзэлээ.

Бальжинимаев Бадма Баирович
Хэжэнгын аймагай Хэжэнгэ һууринда 1999 ондо түрэхэн. Х.Намсараевай нэрэмжэтэ Хэжэнгын дунда һургуули дүүргээд, Зүүн Сибирийн технологическа гүрэнэй ехэ һургуулида амжалтатай һурана. һургуулида һураха үедөө «Бэлигтэй залуушуул -2015» гэхэн бүхэроссийн мүрысөөндэ шалгаржа, мүнгэн шанда хүртэхэн. 2017 ондо «Буряадай түрүү хүнүүд» гэхэн урилдаанай «Аза талаан» номинацида лауреат болоо. 2018 ондо Уласхоорондын Бүгэдэ Буряадай «Алтаргана» гэхэн ехэ наадамай «Эссе найруулагша» гэхэн номинацида 16-35 болотор наһатайшуулай дунда түрүүлжэ, лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Бальжитова Жалма Бадмадоржи-евна
1960 ондо Ушхайта нютагта түрэнэн. 1977 ондо Хэжэнгын дунда нургуули дүүргэнэнэй удаа түрэл нютагтаа хүдөө ажахын хүдэлмэридэ ажалайнгаа намтар эхилхэн. Нургуулин үедэ Хэжэнгын дунда нургуулин “Зүрхэнэй дуунууд” гэнэн кружогто эдэбхитэй ябадаг, шүлэг найруулдаг, буряад хэлэ ба литератураар олимпиадануудта хабаададаг байһан. Шүлэгүүдын кружогтой сонинуудта, гар бэшэгэй ном соо толилогдонхой.

Тон баян хэлэтэй, гүн удхатай шүлэгүүдые бэшэдэг уран бэлигтэн.

Будожапова Нина Цырендоржиевна 1937 ондо Хэжэнгэ аймагай Худанай Үртөө нютагта түрэхэн. 1955 ондо Хэжэнгын дунда нургуули дүүргээд, Бурядай гүрэнэй багшанарай дээдэ нургуулиин буряад хэлэ бэшэгэй факультедтэ нуража гараһан байна. 1960 онһоо багшын ажалайнь намтар эхилээ бэлэй. Наһанайнгаа амаралтада гараадшье, миин нуунагүй. Мүнөөшье шүлэгүүдээ зохёодог. Буряад театрай урда тодхогдоһон Хүрдэдэ Нина Будожапова сэдхэлэйнгээ мүнүүдые зорюулаа. «Наранай туяа» гэжэ мэдээжэ мурьсөөнэй гимнын үгэнүүдые зохёоһон. 2016 ондо «Алтанхан мүшэдүүд» гэжэ дууниинь хүүгэдэй эрхим буряад дуун гэжэ тодороо.

Будожапова Римма Бадмаевна
Захааминай аймагай Ёнгорбой нютагта 1960 ондо түрэнэн. Римма Бадмаевна 1982 ондо Багшанарай дээдэ нургуули түгэсэһэнэй удаа, Дээдэ-Хэжэнгын дунда нургуулида буряад хэлэ ба уран зохёолой багшаар амжалтатай хүдэлнэ. Хэһэн ажалайнгаа үрэ дүнгөөр «Эрдэм нуралсалай хүндэтэ хүдэлмэрилэгшэ» үндэр нэгэ зэргэтэй. «Буряадай Эрхим багша - 2007, 2009» гэһэн Региональна харалганай үндэр нэрэтэй. Дүй дүршэлтэй багшын нуралдаа нургуулин, аймагай, республикын хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг буряад хэлэнэй олимпиада, мурьсөөн, эрдэмэй нуралдаануудта эдэбхитэй хабаадажа, эрхим үрэ дүнгүүдые харуулдаг.

Борохитова Баярма Цыденовна 1988 ондо Хэжэнгын аймагай Ородой – Адаг нютагта түрөө. Нютагайнгаа һургуулида һуража ябахандаа, түрүүшынгээ шүлэгүүдые зохёожо эхилһэн.

Баярма багшанарай дээдэ һургуули эрхимээр дүүргээд, Гүрэнэй Үндэһэ яһатанай институтда амжалтатай хүдэлнэ. 2009 ондо «Наһанайм уряал» гэжэ шүлэгүүдэйнь түрүүшын ном хэблэгдээ. Энэ согсолбори соонь түрэл тоонтоёо, арад зоноо, буряад нютагуудаа магтан түүрээжэ бэшэһэн уянгата шүлэгүүдынь оронхой. 2010 ондо Монгол гүрэндэ үнгэрһэн Уласхоорондын Бүгэдэ Буряадай «Алтаргана-2010» гэхэн Наадамай «Ирагуу найруулагша» гэхэн номинацида түрүүлжэ, лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Борохитова Лайжа–Ханда Жимбеевна 1954 ондо Хэжэнгын аймагай Худанай Үртөө нууринда түрөө. 1973 ондо Агын багшанарай училищи, 1980 ондо Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Багшанарай Дээдэ нургуули дүүргэһэнэй удаа, Ородой – Адагай дунда нургуулида эхин ангиин багшаар ажаллажа эхилээ. 39 жэлэй туршада багшын ажалда ажаллаа. Ажалайнгаа намтарай эхинһээ захалжа, бага наһанһаа ухаа орожо ябаһан хүүгэдые дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлхэ гэжэ гол зорилго урдаа табижа, «Хүн болохо багаһаа», «Буряад литератураар стандартна бэшэ хэшээлнүүд» гэхэн программануудай хүсөөр тэрэнээ бээлүүлжэ шадаа. Энэ ажалайнгаа хажуугаар шүлэг, расказуудые найруулжа, «Хэжэнгэ» «Буряад Үнэн» сонинуудта толилуулһаар.

Гунзынов Улзыто Дамбиевич 1966 ондо Хэжэнгын аймагай Дээдэ- Хэжэнгын Хөөрхэ нютагта түрэнэн. 1989 ондо Шэтын эмшэлгын Дээдэ нургуули дүүргэжэ, эмшэн мэргэжэлтэй болоһон. Тэрэ саһаа зүрхэнэй үбшэ аргалдаг дээдэ гарай врач мэргэжэлтэй. 2002 онһоо Ханты-Мансиин тойрогой Сургут хотодо ажануудаг.

Уран шүлэгүүдые, дуунай үгэнүүдые бэшэдэг, хүгжэм зохёодог. Тон олон авторнуудай зохёолнуудые, буддын шажанай сургаалнуудые, домогуудые буряад хэлэн дээрэ оршуулдаг, Интернэдэй шүлжээндэ табидаг. Баян хурса хэлэтэй уран найруулагша.

Дамбаева Бэлигма Аюшеевна Хэжэнгын аймагай Ушхайта нютагта 1978 ондо түрэхэн. 1995 ондо нютагайнгаа дунда нургуули дүүргээд, Улаан – Удын багшанарай колледждо нураад, удаань БГУ-гай хэлэ, бэшэгэй факультет түгэсөө. Дээдэ нургуулиингаа удаа Худанай дунда нургуулида буряад хэлэ бэшэгэй багшын ажалай намтар эхилээ. нургуулида нуража ябахандаа, шүлэг болон найруулгануудые бэшэжэ эхилхэн.

Республикын «Бэлигэй туяа» конференциин 2 шатын дипломант («Алтан гуурхан» халбарид) – 2009 он.

Уласхоорондын “Алтаргана” фестивалиин республиканска шатын 3- дугаар дипломант. – 2012 он.

Региональна «Эрхим Багша -2013» урилдаанай 2- дохи шатын дипломант.

Региональна «Хухюу зохёолшон» мурьсөөнэй 3 – дахи шатын дипломант.

Данзанова Клара Дашидондовна
1948 ондо Хэжэнгын аймагай Үлзытэ нютагта түрэхэн. Хэжэнгын дунда нургуули дүүргээд, Минусинск хотодо нуралсалаа үргэлжэлүүлжэ, тоно ээзгэйн мастер мэргэжэлтэй болоо нэн. Нютагайнгаа тоно үйлэдбэрилгын заводто лаборантаар ажаллаа. Залуу ябаханаа шүлэг, онтохо, домогуудые бэшэдэг. Хэжэнгын аймагай Б.Базаронай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй «Оюун Бэлиг» гэжэ ном соо гурбан шүлэгүүдынь оронхой.

Дарибазарон Дамба Дашинимаевич 1951 ондо Хэжэнгын Загаһата нютагта түрэн юм. Нютагай дунда нургуули 1969 ондо дүүргээд, армиин алба түгэсхөө. 1979 ондо Бурядай багшанарай дээдэ нургуулиин түүхэ болон хэлэ бэшэгэй факультет дүүргээ. Тэрэ гэнэн саһаа наһанайнгаа амаралтада гаратараа буряад хэлэн ба литературын багшаар Хэжэнгэдэ, Загаһата нютагтаа хүдэлөө.

Хизаар ороноо шэнжэлгын талаар нургуулидаа Дамба Дашинимаевич ехэ ажал ябууһан, түбэд хэлэньээ буддын шажанай ном оршуулаа.

Дарибазарон Энхэ Чимитович 1963 ондо Хэжэнгэ нютагта түрэн. Хэжэнгын дунда нургуули дүүргээнэй удаа Шэтын эмшэлэлгын Дээдэ нургуулида орожо нураһан. “Стоматолог” мэргэжэлтэй болоһон. ВСГТУ-гай багша, гүн ухаанай эрдэмэй доктор, профессор, доцент. Сүлөө сагтаа уран шүлэгүүдые найруулан бэшэдэг. “Эхин аялга” гэһэн Чимит Дарибазароной ном соо оруулагданхай.

Дондоков Жалсан Бадмаевич 1943 ондо Хэжэнгын аймагай Булаг нютагта түрэхэн. 1961 ондо Дээдэ- Худанай дунда һургуули дүүргээ. 1972 ондо Чернышевскиин нэрэмжэтэ Шэтын гүрэнэй багшанарай институтдай түүхын факультет дүүргэхэн. Аймагайнгаа һургуулинуудта багшаар, «Долина Кижинги» сониной сурбалжалагшаар ажаллаһан. Залуу ябаханаа шүлэгүүдые бэшэдэг. “Буряад Үнэн”, “Хэжэнгэ” газетын хуудаһанууд дээрэ Жалсан Дондоковай шүлэгүүд, расказууд, статьянууд толилогдодог. Хэжэнгын аймагай Б.Базаронай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй «Оюун бэлиг» гэжэ ном соо шүлэгүүдынь оронхой.

Доржиева Дашама Дугаровна 1960 ондо Хэжэнгын аймагай Ород нютагта түрэхэн. Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Багшанарай дээдэ нургуулиин түүхэ, хэлэ бэшэгэй налбарие дүүргэжэ гараад, Хэжэнгын дунда нургуулида буряад хэлэнэй багшаар ажалладаг. Аймагай Б.Базароной литературна нэгэдэлые хүтэлбэрилэгшэ, “Зүрхэнэй дуунууд” гэнэн хүүгэдэй уран бэлигтэнэй студиие хүтэлбэрилэгшэ.

2006 ондо “Дууша сэдхэл” гэнэн шүлэгүүдэйн суглуулбари хэблэгдэжэ гараан. “Үүрэй толоной туяа дор”, “Оюун бэлиг”, “Чувство языка”, “Үнгэрхэн наһандаа бусалга” гэнэн номуудай согсолборилогшо. Б. Хантаевай “Толпегэй ушаралта ябадалнууд”, Н.В. Гоголиин “Ревизор”, “Хэжэнгын дунда нургуулиин 100 жэлэй ойн баяр” гэнэн номуудые ородноо буряадта оршуулаа.

Доржогутапов Дамдинсүрэн Дансаранович
1959 ондо Хэжэнгын аймагай Дээдэ – Хэжэнгын Хөөрхэ нютагта түрэнэн. Дунда һургуули 1975 ондо дүүргээд, 1976-1980 онуудаар Буряадай гүрэнэй багшанарай дээдэ һургуулида багшын мэргэжэл шудалжа гараа. Тэрэ гэхээр Шэнэ – Хэжэнгын дунда һургуулида ажалай, шугам зурагай багшаар мүнөө болотор ажаллана. 2008 ондо бэшэгдэнэн “Живая старина” гэнэн һуралсалай номой автор.

Дамдинсүрэн Дансаранович һүүлшын хэдэн жэлэй туршада түрэл буряад, ород хэлэн дээрэ һанал бодолоо шүлэгэй уянгаар гаргадаг болонхой. Дамдинсүрэн Доржогутапов «Һолонгын татаса» (2007), «Сахилза сагай угалза» (2016 он) уянгата шүлэгүүдэй номуудай автор.

“Ородой Уласай эрдэм гэгээрэлэй эрхимлэгшэ” гэнэн нэрэ зэргэтэй.

Буряад Уласай толгойлогшын шангай лауреат.

Дугаров Батоцырен Цымпилович 1962 ондо Хэжэнгын аймагай Могсохон нууринда түрэхэн. 1979 ондо Хэжэнгын Х.Намсараевай нэрэмжэтэ дунда нургуули дүүргээ. Бурядай багшанарай дээдэ нургуулин хэлэ бэшэгэй факультет 1985 ондо дүүргээ. Ородой – Адагай болон Ушхайтын дунда нургуулинуудта буряад ба ород хэлэнүүдэй багшаар олохон жэлдэ хүдэлхэн. 1986 онһоо «Хэжэнгын гол» сониной редакцида орожо, оршуулагшаар, корректорээр, сурбалжалагшаар, харюусалгата секретаряар, редакторай орлогшоор ажаллаһан намтартай.

Батоцырен Цымпилович «Минии нютагаархин Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда» гэжэ гаршагтай ном 2007 ондо Бурядай номой хэблэлээр гаргаа. Ород гүрэнэй Сурбалжалагшадай холбооной гэшүүн. «Буряад Уласай соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй.

Жалсанова Дарима Цыдендамбаевна 1949 ондо Яруунын Мужыха нютагта түрэхэн. 1971 ондо Улаан –Үдын Хүгжэмэй училици дүүргээд, Хэжэнгын аймагай Загаһата нютагай соёлой байшанда ажалайнгаа намтар эхилээ. Нютаг дээрээ дуу хатарай, фольклорно ансамблинуудые байгуулһан. Сүлөө сагтаа шүлэг, дуунуудые зохёодог. Аймагай «Хэжэнгэ» сониндо шүлэгүүдынь хэблэгдэжэ байдаг.

Дарима Цыдендамбаевна «Буряад Уласай соёлой габьяата хүдэлмэришэн», «СССР-эй соёлой эрхимлэгшэ», » гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэй. «Соёлой эрхим ажалшан, “Ажалай ветеран” гэхэн энгэрэй тэмдэгээр шагнагдаһан.

Жамсаранова Любовь Сандановна

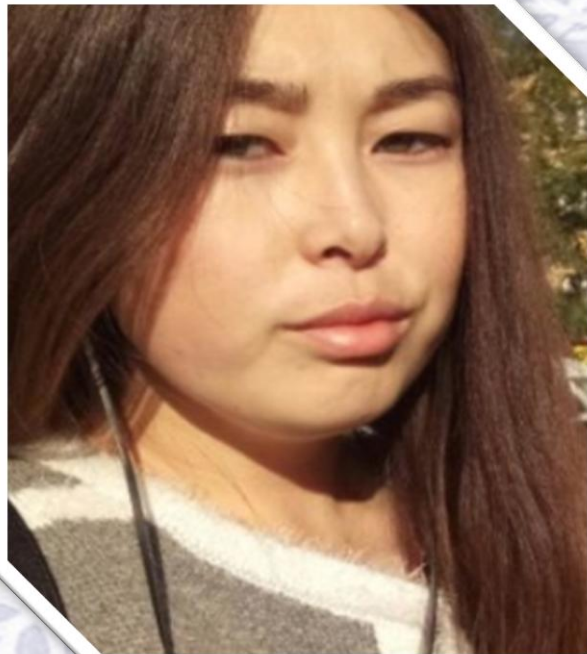
1950 ондо Булаг нютагта түрэхэн. 1967 ондо Чисаанын дунда нургуули дүүргээд, Улаан – Үдын багшанарай училицида ороо. Нуралсалаа дүүргэхэнэйнгээ удаа нютагтаа эхин классай багшаар ажаллаа.

«Россиин эрдэм нуралсалай хүндэтэ хүдэлмэрилэгшэ» гэхэн үндэр нэрэ зэргэтэй.

Хэжэнгын аймагай Б.Базаронай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй «Оюун бэлиг» гэжэ ном соо шүлэгүүдынь оронхой.

Жамсуева Александра Дамбаевна 2000 ондо Ородой – Адаг нютагта түрэхэн. Нютагайнгаа дунда хургуули дүүргээд, мүнөө Эрхүү хотодо Багшын дээдэ хургуулида хурана. Бага наһанһаа шүлэг, рассказ найруулдаг. 2016 ондо Буряад Уласта үнгэрхэн Бүгэдэ Буряадай Уласхоорондын XII –дохи “Алтаргана” Нааданда «Шүлэг найруулагша» гэхэн номинацида эдэбхитэй хабаадаа.

Жимбеева Эржена Будаевна Хэжэнгын аймагай Могсохон нютагта 1993 ондо түрэхэн. Дунда нургуулин удаа Буряадай хүдөө ажахын дээдэ нургуули дүүргээ. Дунда нургуулида нурaha үедөө Сампилова Ханда Дамбаевна Ванданова Эржен Галсановна багшанарай хүтэлбэри доро түрүүшын туршалгануудые бэшэжэ эхильэн. 2007 ондо «Земли родной моей напевы» гэхэн шүлэгүүдэй суглуулбари хэблүүлээ.

Нимаева Светлана Цыренжаповна 1976 ондо Хэжэнгын аймагай Загаһата нютагта түрэхэн. Дунда һургуули дүүргэхэнэй удаа Буряадай багшанарай дээдэ һургуулиин буряад хэлэ бэшэгэй факультедтэ орожо, 1998 ондо дүүргээ. Улзытын дунда һургуулида буряад хэлэ бэшэгэй багшаар, муноо һургуулиин захиралаар томилогдонхой амжалтатай ажаллана. Светлана Цыренжаповнагай һурагшад аймагай, республикын хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг буряад хэлэнэй олимпиада, мүрысөөнүүдтэ эдэбхитэй хабаадажа, эрхим үрэ дүнгүүдые харуулдаг. «Аймагай эрхим хүнүүд», «Орос гүрэнэй эрдэм болбосоролой Профсоюзно эмхиин», «Буряад Уласай эрдэм болбосоролой Профсоюзно эмхиин» хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай. Сүлөө сагтаа уран шүлэгүүдые найруулан бэшэдэг. Светлана Цыренжаповна Чисаана нютагай гимнын автор.

Бадмацыренова Цырендолгор Бадмаевна 1972 ондо Загаһата нютагта түрэхэн. Нютагайнгаа дунда нургуули түгэсэхэнэй удаа Д.Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институтдай буряад хэлэ бэшэгэй таһаг дүүргээ.

Цырендолгор Бадмаевна филологиин эрдэмэй кандидат, «Эрхим багша – 2013» урилдаанай Гран-при шанда хүртэнэн, Уласхорондын «Буряадай эрхим багша – 2014» урилдаанда илагша. Мүнөө Буряадай лицей-интернат нургуулида буряад хэлэ ба уран зохёолой багшаар амжалтатай хүдэлнэ.

Цырендолгор Бадмацыренова Бүгэдэ буряадай “Алтаргана-2018” фестивалиин “Эссе” номинацида илагша.

Раднаева Надежда Ринчинимаевна
1948 ондо Могсохон нууринда түрэхэн. Нургуулида нуража байханаа эхилжэ, шүлэг найруулдаг. Надежда Раднаевагай шүлэгүүд «Хэжэнгэ» газетэдэ толилогдодог. Хэдэн шүлэгүүдынь дуун боложо мундэлэнхэй. Хэжэнгын хүн зоной ажаһуудал хангадаг комбинатда олон жэлдэ хүдэлөө.

Хэжэнгын аймагай Б.Базаронай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй «Оюн бэлиг» гэжэ ном соо шүлэгүүдынь оронхой.

Рыгзенов Солбон Владимирович 1962 ондо Хэжэнгын аймагай Булаг нютагта түрэнэн. Хориин «Электросвязь» гэнэн акционернэ бүлгэмэй филиал болохо Чисаанынгаа таагта монтероор олон жэлдэ хүдэлхэн. Солбон Владимирович нютагайнгаа нургуулин сүлөөтэ барилдаагаар секцие хүтэлбэрилжэ, эдир барилдаашадые хорино. «Хэжэнгэ» газетын хуудahanууд дээрэ шүлэгүүдынь хэблэгдэдэг.

Табитуева Мэдэгма Доржиевна 1984 ондо Хэжэнгэ нютагта түрэнэн. 2001 ондо Хэжэнгын 2-дохи дунда хургуули дүүргэнэнэй удаа Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй университетэдэй хэлэ, бэшэгэй факультедтэ орожо, 2006 ондо дүүргэнэн байна. хургуулида хуража байхадаа «Жэмбүүр» гэнэн уран зохёолой бүлгэмдэ ябадаг нэн. 2000 ондо Улаан-Удэдэ республикын хурагшадай литературна олимпиадада түрүү хуури эзэлнэн. Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан эдир бэшэгшэдэй конкурсно шангай хуурида гараа. 2016 ондо Улаан – Удэдэ үнгэрнэн Бүгэдэ Буряадай Уласхоорондын XII Ехэ нааданда «Эссе найруулагша» гэнэн номинацида шангай 3 хуури эзэлээ.

Сандитов Дандар Сангадиевич 1941 ондо Ород ньютагта түрэхэн. Хэжэнгын дунда хургуули дүүргэхэнэй удаа В.И.Ленинэй нэрэмжэтэ Москвагай багшанарай дээдэ хуургуулида орожо хураһан. Дээдэ хургуули дүүргэхэнэй удаа аспирантурада орожо, эрдэмэй харгы шэлээ һэн. Мүнөө Дандар Сангадиевич физико-математикын эрдэмэй доктор, профессор, Уласхоорондын дээдэ хуургуулин академиин академик, «Россиин эрдэмэй габьяата ажаябуулагша» гэхэн үндэр нэрэ зэргэнүүдтэй. Тэрэ хуургуулин наһанһаа эхилжэ шүлэг бэшэдэг. Мэдээжэ поэт Бато Базароной эмхидхэхэн «Зүрхэнэй дуунууд» гэхэн үхибүүдэй уран зохёолой бүлгэмэй гэшүүн байһан.

Тарнуева Соёлма Батуевна Хэжэнгын Могсохон нютагта түрэнэн. 1999 ондо Дунда-Худанай нургуули дүүргээд, Соёлой Дээдэ нургуулида ороо. 2009 онһоо Хүүгэдэй байшангай хүтэлбэрилэгшын орлогшоор ажаллана.

Москва хотын түүхын -угай ниигэмэй гэшүүн. “Россиин эрхим хүнүүд-2004” харалганда “Ниигэмэй эрхим хүбүүд басагад” гээн номинацида шалгаржа гараа. “Залуу бэлигтэн” гээн гүрэнэй шангай лауреат, “Бурядай эрхим хүнүүд” гээн республиканска 3 конкурсын автор-лауреат, Уласхоорондын “Алтаргана” фестивалиин республиканска шатын 2-дугаар дипломант. Этигэлэй Хамба ламада зорюулагданан «Эхэ хэлэн-мүнхын аршаан» гээн Уласхоорондын Наадамай - 1 шатын дипломант.

Фёдоров Цыбан Ширапович 1954 ондо Загарайн аймагай Нарин тосхондо түрэхэн. 1974 ондо Ивалгын гидромелиоративна техникумдэ орожо нураба. 1985 онһоо буддын шажан гүнзэгыгөөр шудалжа эхилээ. 1994 онһоо Хэжэнгын дасанай шэрээтээр томилогдоо. 1997 ондо «Джарун Хашорой» Субарга барилгын эмхидхэгшээр зууршалагдаа. 2001 ондо Субарга барюулһан түүхэтэй. Лама Еши – Содба сүлөө сагтаа шүлэгүүдые, магтаалнуудые бэшэдэг. Хэжэнгын аймагай Б.Базаронай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй «Оюун Бэлиг» гэжэ ном соо гурбан шүлэгүүдынь оронхой.

Цыренова Галина Раднаевна 1970 ондо Хори нютагта түрэхэн. Дунда hургуули түгэсэхэнэй удаа Д.Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институтдай ород ба буряад хэлэ бэшэгэй таһаг дүүргээ. Мүнөө Мункин багшын нэрэмжэтэ Хэжэнгын лицейдэ буряад хэлэн ба уран зохёолой багшаар ажаллана. Уран хэлэтэй, хурса гуурһатай, зохёохы шадабаритай хүүгэдые хүмүүжүүлхэ зорилготойгоор «Уран үгэ» кружок эмхидхэжэ хүдэлнэ. «Сэдьхэлэй жэгүүр» гэхэн багша мэргэжэлтэнэй дунда болон «Эдир жэгүүр» гэхэн һурагшадай уран үгын, зохёохы конкурснууды 2016 онһоо республикын хэмжээндэ үнгэргэнэ.

The background features a large, circular, light-colored floral wreath with intricate patterns. In the center of the wreath is a stylized emblem resembling a cross or a similar symbol. The entire design is set against a light blue background. The text is centered within the wreath.

*«Жэнхэни буряад хэлээ
жэгүүртэй, далитай болгожо,
түбээр дүүрэн зэдэлүүлжэ
байхамнай болтогой!»*